

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної
інтернет конференції

«УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ РЕАЛЬНОГО
СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ»

Полтава 2019

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Полтавська державна аграрна академія
Навчально-науковий інститут економіки та бізнесу
Факультет економіки та менеджменту
Департамент агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної адміністрації
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва
Харківський національний технічний університет сільського господарства
ім. Петра Василенка
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет**

Матеріали

**IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
«Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств
реального сектору економіки»**

**01 листопада 2019 року
м. Полтава**

УДК 330.15:334.723
ББК 65.291.5

Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 01 листопада 2019 р. Полтава: РВВ ПДАА, 2019. 268 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

<i>Х.А. Копач</i>	
Дослідження моделювання розвитку підприємства.....	75
<i>А.Г. Пиццала</i>	
Сутність операційної стратегій підприємства.....	77
<i>М.М. Якименко</i>	
Система стратегічного та оперативного управління виробництвом у підприємстві.....	78

СЕКЦІЯ 3. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ, РЕГІОНУ, ПІДПРИЄМСТВА

<i>А.С. Завербний</i>	
Особливості формування системи управління енергетичною безпекою України в умовах євроінтеграції.....	81
<i>L.P. Artemenko</i>	
System of the enterprise economic security in the conditions of European integration.....	83
<i>Ю.О. Бакун</i>	
Завдання системи дорадництва України у світлі підготовки відповіді на існуючі екологічні виклики.....	85
<i>О.В. Вараксіна</i>	
Ефективна діяльність аграрного сектора базис конкурентоспроможності національної економіки.....	86
<i>О.В. Вараксіна, О.С. Простак</i>	
Управління ризиком гарантія забезпечення конкурентоспроможності підприємства.....	88
<i>В.Л. Вороніна, Р.В. Спінжар</i>	
Законодавче забезпечення безпеки бізнесу в Україні.....	90
<i>Д.В. Дячков, І.А. Сокирко</i>	
Основні підходи до визначення поняття «управління економічною безпекою підприємства».....	92
<i>К.М. Мельник, Н.В. Бондаренко</i>	
Напрями підвищення фінансової безпеки аграрних підприємств.....	95
<i>А.В. Путінцев, А.В. Ільїн</i>	
Організація управління ризиком на підприємстві.....	97
<i>В.В. Гобела</i>	
Екологізація як інструмент забезпечення соціально-економічної безпеки.....	99
<i>О.В. Лопушинська, В.О. Будаква</i>	
Антикризове управління державою: досвід розвинених країн та України.....	101

СЕКЦІЯ 4. ІННОВАЦІЙНИЙ, ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ТА МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

<i>Л.В. Беззубко, Г.В. Братущенко</i>	
Проблеми впровадження інновацій в Україні.....	104
<i>Г.Я. Левків, В.В. Скобало</i>	
Ефективність використання ресурсного потенціалу на сільськогосподарських підприємствах.....	106

політики: монографія / Малиш Н.А. – Київ: К.І.С., 2011. – 348 с.

2. Костерін В.О. Економічні механізми екологічної політики у системі сталого розвитку / В.О. Костерін // Регіональна економіка. – 2007. – №1. – С. 153.

*О.В. Лопушинська, асистент,
В.О. Будакова, здобувач вищої освіти СВО «Бакалавр»
Полтавська державна аграрна академія*

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВОЮ: ДОСВІД РОЗВИНЕНИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ

Україна є державою, що інтегрується до сучасного світового політичного і економічного простору. Зважаючи на молодість нашої держави, яка певний час перебувала в стані планової економіки, нинішня ринкова модель економіки досить часто стикається з новими для себе кризовими явищами.

Розглянемо детальніше поняття «криза». Криза – це порушення рівноваги в економіці, результатом чого є зниження або зупинка виробництва. На думку Л. Лігоненко, кризовий стан системи є значним і тривалим порушенням рівноваги та проявом нездатності системи використовувати механізми внутрішньої саморегуляції [3, с. 12].

Кризові явища є індикаторами диспропорцій і недосконалості системи суспільного розвитку, яка в сучасному світі має економічну основу. Відповідно, і державне антикризове управління переважно зосереджене на економічній сфері. Кожна країна має свої пріоритети в антикризовій політиці. Наприклад, в Австрії – це державне кредитування, прямі фінансові «вливання» в реальний сектор економіки; у Чехії – підтримка пріоритетних галузей: сільського та лісового господарства; у Німеччині – політика стимулювання попиту та збільшення інвестицій (передусім в освіту та інфраструктуру); в Іспанії – залучення інвестицій та підтримка будівельної галузі [2, с. 201].

Уперше антикризове регулювання на державному рівні застосовувалося в США під час Великої депресії 1930-х рр. Світова економічна криза 1929-1933 рр. стала найпотужнішою за своїми наслідками для світового господарства. Наприклад, сукупний обсяг промислового виробництва капіталістичного світу скоротився на 46%, виплавка сталі та чавуну зменшилася на 62%, видобуток вугілля на 31%, зовнішньоторговельний оборот на 67%. При цьому кількість безробітних становила 26 млн осіб або 1/4 всіх зайнятих громадян. Водночас реальні прибутки зменшилися на 58%, а вартість цінних паперів на біржах «впала» на 60–75% [4].

Згодом світ захопила глобальна фінансова криза 2008 року — найгірша криза з часів Великої депресії, яка ясно проявилась у вересні 2008 року під час банкрутства, злиття або консервації декількох великих американських фінансових фірм. Розпочавшись з банкрутства великих фінансових установ в США, вона швидко розрослась у глобальну кризу, що призвела до банкрутства декількох європейських банків та падіння різних біржових індексів та значного падіння вартості акцій та товарів по всьому світу. Криза призвела до проблем ліквідності та дерегулювання фінансових установ в США та Європі, що далі посилювало кризу ліквідності.

Політичні лідери, міністри фінансів та директори центральних банків координували свої зусилля для пониження страху, але криза все ще продовжувалася, перетворюючись в кінці жовтня у валютну кризу, викликану бажанням інвесторів

перевести свої капітали в сильніші валюти, такі як єна, долар та швейцарський франк, спонукаючи багато національних економік шукати допомогу в Міжнародного валютного фонду. Розглянемо антикризові заходи урядів та центральних банків окремих країн в умовах економічної нестабільності протягом 2008-2010 років (табл. 1).

Таблиця 1

Антикризові заходи розвинених країн

Країна	Зміст заходів
- підтримка фінансових інститутів і фінансових ринків	
США	відповідальність уряду за борговими зобов'язаннями іпотечних компаній; викуп державою проблемних кредитів; встановлення гарантій Казначейством США для інвестицій у фонди грошового ринку; збільшення ліквідності банків шляхом кредитування через дисконтне вікно
Великобританія	збільшення ліквідності шляхом здійснення банками своп-угод з обміну власних неліквідних активів; надання урядових гарантій банкам, що беруть участь у схемах рекапіталізації; надання Банком Англії позики для рекапіталізації під відповідне забезпечення
Франція	гарантії за міжбанківськими кредитами; виділення для рекапіталізації банків 41 млн. євро
Австрія	державні субсидії в разі виникнення проблем із ліквідністю; державні гарантії захисту приватних заощаджень
Нідерланди	адресна та рекапіталізація фінансових установ; державні гарантії за незабезпеченими кредитами
- стимулювання економічного попиту і зниження податків	
США	надання податкових пільг бізнес-структурам, сім'ям чеків в розмірі 600 дол. США на одну особу
Китай	реалізація проектів будівництва житла; розвиток інфраструктури в сільській місцевості; зниження ПДВ
Японія	затвердження програми уряду з надання податкових стипендій (2 трлн. Єн); гарантування збільшення позичок та кредитів малому бізнесу
Канада	зниження податків на фізичних осіб на суму 21 млрд. канадських дол.
- захист від безробіття	
США	збільшення терміну отримання допомоги у зв'язку з безробіттям з 28 до 39 тижнів
Великобританія	виділення коштів в розмірі 500 млрд. фунтів стерлінгів (758 млрд. доларів США) для боротьби з безробіттям у найближчі два роки (2008-2010)
Франція	асигнування на потреби безробітних і незаможних до 2,65 млрд. євро; створення фонду з перепідготовки кадрів з числа тих, хто втратив роботу; підвищення допомоги з безробіття багатодітним родинам та одноразові виплати по 400-500 євро для деяких категорій людей, котрі втратили роботу

Джерело: побудовано на основі [5]

Перебування держави в кризовому стані не може не викликати потреби у формуванні та використанні заходів антикризового характеру. Вони мають реалізовуватись на всіх рівнях відповідно до побудованої системи управління, яке має набрати ознак антикризового як за формою, так і за змістом. Стає очевидним, що проголошена нова політика державного управління України, яка включає, наприклад, реалізацію концепції дерегуляції та децентралізації в звичному режимі є недостатньою для виведення всіх сфер суспільного життя, а не тільки економіки країни з системної кризи [1].

Так, до актуальних загроз національній безпеці України в Стратегії національної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015 (далі – Стратегія), віднесена, зокрема, неефективна система державного

управління та економічна криза, яка тривалий час панує в Україні [6]. В цьому документі конкретизовано деякі загрози економічного характеру. Як вбачається, джерелом частини з них є вищі ешелони влади (відсутність чітко визначених стратегічних цілей, пріоритетних напрямів і завдань соціально-економічного, воєнно-економічного та науково-технічного розвитку України). Інші загрози виникли через нерезультативну та протиправну роботу владних органів (відсутність ефективних механізмів концентрації ресурсів для досягнення цілей, деформоване державне регулювання і корупційний тиск на бізнес, кримінально-кланова система розподілу суспільних ресурсів, неефективне управління державним боргом).

Зрозуміло, що немає й відповідної Стратегії забезпечення економічної безпеки держави. Стратегія сталого розвитку "Україна – 2020", яка схвалена Указом Президента України №5/2015 від 12 січня 2015 року, визначає першочергові пріоритети та індикатори належних умов становлення та розвитку України, але орієнтує на організаційні зміни в країні за територіальним чи функціональним принципами, окреслюючи напрямки трансформації, зокрема, в сфері державного управління і в сфері економіки тільки на макрорівні [7].

Отже, можемо дійти висновку, що кризові явища відіграють значну роль в становленні національної економіки та загального добробуту населення. Тому розробка, прийняття та неухильне виконання законодавчих актів, спрямованих на розвиток держави в єдиному суцільному ключі з конкретно заданим вектором є необхідним. На нашу думку, впровадження національної стратегії 2020-2050 повинно мати на меті: повноцінний захист суверенітету й кордонів України, радикальні превентивні заходи по антикорупційному аспекту, створення довгострокової Антикризової стратегії економічного розвитку держави, яка б адекватно формувала цілі, завдання, механізми та відігравала б роль об'єднавчої платформи зусиль та духу господарюючих суб'єктів, працездатного населення країни.

Список використаних джерел:

1. Борисова С. Є. Заходи державного регулювання по виходу з кризи національних економічних систем / С. Є. Борисова // Вісн. Донец. ун-ту. – 2011. – Т. 1. – С. 200–203. – Серія В: Економіка і право
2. Інформаційна довідка на тему «Антикризова політика в рамках монетарного регулювання: міжнародний досвід» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://euinfocentre.rada.gov.ua>
3. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій : монографія / Л. О. Лігоненко. – К. : Наук. думка, 2000. – 390 с.
4. Наслідки Світової економічної кризи 1929–1933 рр. [Електронний ресурс] : за даними МВФ. – Режим доступу : www.imf.org
5. Науменкова С. М. Проблеми підтримки фінансового сектору в умовах кризи / С. М. Науменкова // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 6. – С.12-18
6. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>
7. Указ Президента України Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020», № 5/2015 від 12 січня 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.